

MI A KÜLÖNBSÉG?

I.

(B.) Amerika két legnagyobb polgári pártjának nemzeti konvenciója lezajlott s rövidesen mindkét párt szónokai, politikusai a választási küzdelem színterére lépnek, hogy ismert fegyverekkel megvívják a harcot, mely elől, kettő között melyiknek vezére kerülnék az állami hivatalokba s melyiknek jelöltje foglalja el az elnöki széket? Az esetleg bekövetkező személyváltások nem igen érdekelnék bennünket. Akár republikánusok, akár demokraták, egyaránt eleget tudnának tenni hivatalaikban az uralkodó osztály által rájuk rótt kötelességeknek, akár Taft, akár Bryan, egyaránt meg tudják ülni az elnöki széket úgy, hogy az uralkodó osztály részéről nem esnek kifogás alá.

Inkább érdekel bennünket az, hogy a különböző politikai és gazdasági kérdésekben milyen a két párt állásfoglalása, mily célokat akar egyik vagy másik párt megvalósítani, ha sikerül kezébe ragadni a kormány gyeplőjét?

Előttünk hever mindkét párt elvi nyilatkozata, a következő négy év programja s önként kínálkozik az összehasonlítás: miben különböznek, miben egyeznek? S bármennyire különböznek is a kettő tartalomra, hangon és formára, egyben megegyeznek. Mindkettő bizik a jövőben.

A demokrata elvi nyilatkozat szerint: "A nemzeti öntudat a kormányzat szabaddá tételét követeli s kiragadását azoknak kezéből, kik a kiváltságokat hajhászó korporációk üzletének adófizetőjévé tették; népkormányzatot kell ismét s az adminisztráció minden ágában a Jefferson elvnek kell érvényesülni: egyenlő jogot mindenkinek, kiváltságot senkinek."

A republikánus elvi nyilatkozatban a jövőbe vetett bizalom jut kifejezésre, lényegtelen variációval: "Hálával isten jószágáért, büszkeséggel a mult termékenységén, bizalommal a jövőnek bővült prosperitására, a republikánus párt ama elv mellett nyilatkozik, hogy vagyongyűjtésre s a kegyes áldások élvezésére egyenlő alkalma legyen mindenkinek."

Tehát mindkét pártnak rendíthetetlen a bizalma ugy a saját, mint a nemzet jövőjében. De az utóbbit kritika tárgyává tesszük. Azok az alapok, melyekre a két párt helyezkedett, azok a célok, melyeket megvalósítani akar, szolgáltatnak-e okot a nép jövőjébe vetett bizalomra. A két párt nyilatkozatott céljainak megvalósulásával lesz-e "egyenlő joga mindenkinek, kiváltsága senkinek" vagy lesz-e "a vagyongyűjtésre s a kegyes áldások élvezésére mindenkinek egyenlő alkalma?"

Kisértsük meg e két kérdés eldöntését a két párt céljainak kritikájával.

Mindkét párt elvi nyilatkozatában fontos szerepet játszik a vámkérdés. A multban a republikánus párt következetesen a védvám hive volt, míg a demokrata párt a szabadkereskedelem mellett kardoskodott. A lezajlott konvenciókon elfogadott elvi nyilatkozatokban a kettő némileg közeledett egymáshoz. A republikánusok hajlandók revízió alá bocsájtani a vámtörvényeket, közvetlen az elnök beiktatása után; a demokraták is engedtek merevségükből s a vámtörvényeknek revíziójában beírják a magas vámnak némi csökkentését.

A republikánusok szerint: "A védelem igaz elve minden vámtörvényben úgy érvényesül legjobban, ha a kivett vámközpontok a bel- és kültermelés költségeit, beleszámítva bizonyos ésszerű hasznat az amerikai ipar részére."

A demokraták elvi nyilatkozata pedig követeli a vámtörvények revíziójában:

"... A vámközpontok redukáltassanak. Azon áruk, melyek a trusztok termékeivel versenyeznek, legyenek vámentesek; az életszükségleteket kielégítő áruk vámjai lényegesen csökkentsenek, kiváltképpen oly áruké, melyek versenyeznek azon amerikai árukkal, melyek külföldön olcsóbban adnak el, mint otthon."

Tehát a republikánusok általában fenn akarják tartani az amerikai ipart védő vámtól, míg a demokraták a védelemből a kisipar javára ki akarják rekesztetni a trusztokat. E látszólagos különbség mellett is mindkét párt egy csapáson halad s bármily győzős is, e kérdésben egy eredményre jutnak. A kettő közt a különbség az, hogy a trusztok is részesüljenek-e a védelemben a külföldi áruk ellen? Ezt a kérdést pedig nevétségessé teszik maguk a trusztok.

Iparilag fejletlen országokban az ország iparára létkérdés a védvám. A védvám teszi lehetővé az ipar fejlődését, a kapitalizmus kialakulását s fejlett kapitalizmus lévén a lépcső, melyen át a jövő társadalmi rendszerbe lép-

hetünk, e kérdés a munkásmozgalomra nézve is nagy fontossággal bír.

Azonban az amerikai trusztok ma már nem szorulnak védelemre a külföldi áruk ellen. Ma már nem védekeznek Amerikában, hanem támadnak a külföldön. Ausztria-Magyarországnak is vannak védvámjai. S dacára, hogy védvámok vannak, hogy a termelés költségeihez a szállítás költségeivel is növekednek, az amerikai cipőgyárak termékei sikerrel veszik föl a versenyt az ausztriai gyárak termékeivel s kiszorítják saját otthonukból. Az amerikai áruk, a trusztok termékei mindinkább dominálnak a külföld piacain. S ha a külföldi ipar nem képes saját otthonában védekezni az amerikai ipar ellen, kevés kilátása lehet, hogy támadólag lépjen föl itt. Az amerikai ipar erejét mutatja egyébként a behozott és kivitt áruk különbözete is. 1897-től 1907-ig tartó évtizedben a kivitt értéke minden évben több száz millió dollárral meghaladta a behozott áruk értékét. Ebben a tíz évben a legcékegyebb különbözet az amerikai ipar javára 1903-ban volt, közel négyszáz millió dollár. Azonban volt esztendő, mikor a különbözet több mint hetedszáz millió dollárt tett ki. A kivitt pedig a trusztok kezében van.

Tehát a kisipart védnek a védvámok. Lehet, hogy külföld ellen sikerrel, azonban semmi védelmet sem nyújthat a trusztok ellen. A két párt védelme fölösleges a trusztoknak, meddő a kisiparnak. De ezen hadd vitázzanak a kapitalisták. Ez a kérdés rájuk tartozik. Részünkről csak ennyit. Akár szabadkereskedelem, akár védvám, változni fog-e az a tény, hogy bennünket, a munkásosztályt, kizsákmányolnak? Akár állami protekcióval bíró kisipar, akár szabad kézzel bíró truszt, változik-e az a tény, hogy munkánk gyümölcsének 80-85 százalékát kapitalisták foglalják le maguknak? A két párttal a trusztok és kisiparosok bizhatnak a jövőben. Mi azonban tudjuk, hogy amíg osztályok lesznek s egyik osztály a másik fölött gazdaságilag uralkodni fog, addig nem lesz "egyenlő joga mindenkinek", sem pedig a "vagyongyűjtésre s a kegyes áldások élvezésére mindenkinek egyenlő alkalma". Az áruk áraira lehetnek hatással a vámközpontok, a kistöke s a nagy-töke harcaiban döntő szerepet játszhatnak egy időre; de a mi helyzetünkét rózsásabbá nem fogja tenni. Nem az áruk piacán zsákmányolnak ki bennünket, hanem a munka színhelyén s hogy ki zsákmányol ki bennünket, nagyon mellékes. A vámkérdés nem festi rózsásra jövőnket.

Ugyancsak így vagyunk a bankkérdéssel is. E tisztán kapitalista intézményt mindkét párt ki akarja bővíteni a posta-takarékpénztárral. A demokraták csak annyiban különböznek, hogy nem akarják a "kisemberek" postatakarékba tenni pénzt a Wall-Streetnek kiszolgáltatni. A "kisemberek" tulajdonképpen mi volnánk. A két platform írói alighanem humoros hangulatban voltak, hogy a gazdasági válságnak, az éhínségnek kellő közepén a munkásosztálynak bankba teendő pénzerőlt tanácsokat. Ha a nyomort, éhséget bankba lehetne tenni, akkor nagyon aktuális és szükséges volna a bankok kibővítése. De így? Igaz, hogy "egyenlő joga" volna mindenkinek bankba tenni a pénzt s ezáltal a bank-nyújtotta "kegyes áldások" élvezésére egyenlő alkalom, de a kérdés ismét csak az, hogy a postatakarék változtat-e a legkevésbé is azon a tényen, hogy a kapitalista kizsákmányolás nemcsak bankba helyezendő pénzt, de még kenyérré válót sem igen hagy meg nekünk munkánk gyümölcséből?

Ugyátszük, mintha a munkásosztály vagy legalább egy része nyerne valamit a vasutak szabályozásával, melyet mindkét párt követel a társaság helyez. A demokraták követelnek:

"Oly törvényeket, melyek meggátolják a vasutakat, hogy részt vegyenek oly üzletben, melyből kifolyólag a szállítókkal versenyben volnának, továbbá a törvényeket, melyek a szállítás árát redukálják ott, ahol a viszonyok megengedik, gondosan kerülve oly redukálásokat, melyek a munkabérek csökkentését, vagy ki nem elégítő szolgáltatást vonnának maga után vagy a törvényes befektetéseknek ártanának".

A republikánusok elvi nyilatkozata még tovább megy. Követeli "a Kongresszus jelenlegi szakában alkotmányos formában megállapítani a munkaadók felelősségét; a védtörvényeknek szigorú betartását; még több védelmet a gépészeknek s fűtőknek, a vasuti alkalmazottak munkaidőjének megrövidítését".

A két platformban ezek a pontok érintik a vasuti munkások érdekeit. A demokraták követelése ismét oly kevésbé érdekesnek tűnik meg a munkásokat, mint amily kevésbé félemlít meg a társulatokat. Mert mily esetben nem tudták

még a vasuti társulatok napnál fényesebben igazolni, hogy a "viszonyok" nem igazolják a szállítás díjának csökkentését, vagy ennek csökkentésével a munkabért is le kell szállítani. Időig még mindkét párt teljes melegegésére igazolták, hogy nemcsak a szállítási díjakat kell emelniük, hanem a munkabéreket is le kell szállítani s emellett kielégítő szolgáltatást sem lehet várni a társulatoktól. A demokraták elvi nyilatkozata biztosítja a vasutársulatoknak, hogy nincs mit tartaniok az osztályalékok csökkentésétől.

És épp oly keveset kell tartaniok a republikánusoktól. A felelősséget terhelheti, de ha szerencsétlenül jár a munkás, ki fogják deríteni, hogy saját hibájából. A be nem tartott védtörvények mellett még külön védtörvényeket alkotnak a gépészeknek, fűtőknek s majd ezeket sem tartják be, mint a meglevőket a multban. A munkaidő megrövidítése is programponnt, melyet választás előtt ígérnek, választás után elfelednek. A mult igazolja ezt.

Nincs a két párt közt semmi különbség e kérdésben se. Ami eredményt a vasutások ezideig elértek, a maguk erejéből kellett elérniök s harcaikkal ellenfél gyaant állt velük szemben a politikai állam minden tényezője minden időben. Egyenlő jogokat, egyenlő lehetőséget nem biztosított s nem is biztosíthat nekik egyik párt sem a kapitalizmus keretén belül.

(Folytatjuk.)

GYERMEKBÜNÖSÖK SZAPORODÁSA.

New York város rendőrségének főfelügyelője, Bingham biztos, közölte a rendőrség működéséről szóló negyedévi jelentést és a jelentésben felelt, hogy a 16 éven alóli fiú- és leánygyermek által elkövetett bűncselekmények száma feltűnő módon megsaporodott.

Míg a mult év ugyazeken időszakában 1725 gyermek lett letartóztatva, addig most 3319 fejletlen gyermek került a rendőrség karmai közé a legutolsó három hónapban. Az 1907. év első felében összesen 2689 gyermeket állított a rendőrség a bíróság elé, a folyó év első felében 6132 gyermek felett ültet a világ legdagadtabb városában. A bűncselekmények legnagyobb része lopás, egy kisebb része utcai kihágás. A letartóztatások számát az elítelteték számaival összehasonlítva azt találjuk, hogy a rendőrség a letartóztatások körül túlságosan buzgósgot fejtett ki, mert a letartóztatottaknak csak egy harmada lett elítélve. Maga a rendőrségi jelentés is konstatálja, hogy New Yorkban sok az elzúllott, gondozatlan gyermek. Már nemcsak férfiak és nők, hanem sok gyermek is a parkban tölti az éjszakát vagy pedig eldugott lépcsőházak zugjaiban, mert nincsen otthonuk. Hogy a szerencsétlen szenvedők hogyan táplálkoznak, arról nem ír a rendőrségi jelentés. De aki a város keleti részén végigmegy, akármelyik utcában találhat félmeztelen, ijesztő kinézésű, sápadt, éhes gyermekeket, akik az utcára kintt szemetes láda hulladékaiban keresgélnek ételmardékokat. Az E. 6. utca 614. számú ház előtt, hol korlátolt mennyiségben ingyen éltet osztogatnak minden délelben, lerongyolodott kis leányoknak és fiuknak egész serege ácsorog egész nap, táplálékért eszedve.

Nyomorban élő éhes gyermekek nemcsak a keleti részen találhatók. Magának a főposta épületnek háta mögött lévő parkban minden reggel nagy csapat rogyos és éhes gyermekcsapat várakozik, ahol reggel 9 órakor egy pohárka tejet kap a szerencsés — akinek jut. Némelyik gyermek két-három óra utat is gyalogol, hogy egy pohár tejhez jusson. Vannak, akik még jární is alig tudó testvéröket is magukkal viszik.

Ahol így táplálkoznak a gyermekek, ott nem csoda, ha némelyik lop.

FIGYELEM BIZALMI FÉRFIAK!

Julius hó 19-én, d. n. 2 órakor a Népakarat szerkesztőségében (516 E. 6th St.) BIZALMI-FÉRFI ÉRTEKEZLETET tartunk.

A július hó 12-ére összehívott bizalmiférfi-értekezlet a bizalmi-férfiak kis számban való megjelenése miatt nem volt megtartható. Fontos ügyek várnak azonban sürgős elintézésre, azért felszólítjuk különösen a közfékvő szervezetteket, utasítsák a bizalmi férfiakat, hogy ezen értekezleten okvetlen megjelenjenek. Az értekezlet — tekintet nélkül a megjelentek számára — meg fog tartatni.

A központi vezetőség.

Egyről másról.

HOL LEHET BIZTONSÁGBAN FOSSZTOGATNI?— ASSZONYOK AZ ISKOLÁBAN. A FOURTH JULY UTOHANGJAI. — A LEGJÁMBORABB UNION.

Szegény John Motley, (miért is nem maradtál ködös angol hazában?) Negyven esztendeig dolgozott Motley Angolország gyáraiban, ott vesztve ifjúságát, egészségét. Negyven hosszú esztendeig izmát, fáradt a töke szolgálatában s valószínűleg koplalt is sokat, mert minden évben megtakarított huszonhét dollárt és ötven centet. Negyven évi robot után 1100 dollárral zsebében utnak indult.

Megunhatta szenvedései tanyáját, mert azért jött, hogy soha vissza ne menjen. A nyugatra készült, új otthon alapítani, messze Anglia füstös falu városaitól. S vesztére a philadelphiai városáhozra keveredett.

Zsebében 1100 dollárral a városáhozra ment! Mondjunk-e még többet? Szükséges-e hangsúlyozni, hogy John Motley visszajött, de a pénze ott maradt. Nem tudta szegény, hogy hová megy. Bezzeg tudja már, de drágán fizette meg a tudását.

Még a hajón ismerkedett meg Motley egy nyájas idegennel ki szintén nyugatra készült. A gyámoltalan öreg örült a barátságos utitársnak s hogy megérkeztek Philadelpiába, kalauzolására bízta magát. A nyájas amerikai kalauzcsak tisztában lehetett a lokális viszonyokkal, mert Philadelphia városához választotta ki működése terül.

Ha az utcán fosztaná ki az öreget, meglátnák; ha elhagyott helyekre vezetné, gyanúsá válna; de a városában biztonságban van, a kisebb-nagyobb fosztogatók közt egygyel több vagy kevesebb nem igen tűnhetik föl. De még a városában is van némi különbség. A legbiztosabb hely a rendőrfőnök irodájának környéke. A lokális viszonyokban jártas ismeretlen Clay rendőrigazgató irodája elé vezette a gyanutlan öreget s ott a rendőrök s detektívek szemellettára elszedte pénztét, hogy majd beváltja — aztán eltűnt az irodák tömegeiben. Motley pedig csak várt, várt, majd tudakozódni kezdett "barátja" után s a rendőrhivatalban elébe tett fényképek között fölismerte szives kalauzát, ki New York és Philadelpiának egyik nagystíli szélhámosa.

Ez az országosan körözött szélhámos a detektívek szemellettára fosztotta ki az áldozatát, közvetlen a rendőrfőnök irodájának ajtajában. Ez volt a legbiztosabb hely.

Szegény John Motley, miért is nem maradtál ködös hazában vagy ha már eljöttél, miért is kellett a philadelphiai városáhozba kerülőd!

Ez a mi erkölcsös társadalmunk féltő gondolat örökösök a családi élet szentsége fölött. A családban látja főnállásának alapját s így bármily szigorúan is a válságra vonatkozó törvények, bármily nehezen szaggathatók is szét a kötelek, melyek sokszor egymásnak ellentétesen ferít s nőt kötnék össze, mindig akad politikus, ki a házasság intézményére még a legsötétebb középkor törvényeit is enyhéneket tartja. Nincs az a törvényszéki ciklus, mely után a válások statisztikai kimutatására hivatkozván, ne hallanánk a panaszt: Meg kell nehezíteni a válást, mert a társadalom alapja egyre jobban veszélyeztetve van.

Különös, de csak látszólagos ellentétben áll az általános nyársopolgári felfogással az a határozat, melyet Pennsylvania tanügyi tanácsa hozott a női tanítóokra nézve: "Házasság esetén egy nőnek, ki akár az elemi, akár a felső iskolában felügyelő, tanítói vagy irtóki állást tölt be, vagy bármily alkalmazotti minőségben a tanács fenhatósága alá tartozik, állását rögtön el kell hagynia... Férjzett nő ily állásokra ki nem nevezhető, kivéve, ha férje fizikai vagy elméleti okoknál fogva kenyérkeresetre képtelen, vagy pedig a kinevezést megelőző két évre férje által elhagyott."

Ez a határozat látszólag a házasság intézményére káros, mert a nőt a dilemma elé állítja, hogy vagy kenyérüket vesztik vagy — s ez valószínűbb eshetőség — ne menjenek férjhez. Tehát végeredményben celibátusságra itéli a nőt.

Tényleg azonban a tanügyi tanács határozata harmoniában van a társadalomnak a családról alkotott felfogásával, mely az osztályuralom kiegészítő részének tekint a nemi uralmat s a nőt a férfi alantasának, kitarítottjának akarja megtenni. Eltekintve attól a pedagógiai kérdéstől, vajon az aggszűz vagy a férjes nő alkalmasabb-e a tanításra, ennek a határozatnak tendenciája az, hogy a nő — legalább a tanügyi téren — ne kereshesse meg férjétől függetlenül a kenyért, kevesebb legyen azon családoknak száma, ahol a nőt az anyagi érdek nem teszi a férfi szolgálatjává vagy a legtöbb

esetben rabjává. Meggátolni a férfi és a nő egyenjogúságát a családban — ez a tulajdonképpeni cél.

A következők pedig elég mélyrehatók. A gyermek fogékony lelke egész életre kiható benyomást gyakorol a nevelés, a tanítás, melynek nagy részét az iskolában nyeri. Minő hatással van a gyermek jellemére az a tanító, ki függetlenségének, önállóságának legalább bizonyos mértékben tudatában van; miképp fejlődik a gyermek jelmele oly tanítónak kezelése alatt, ki a másoktól való függést általános törvénynek ismeri: tisztán látjuk a kapitalista pedagógusok ezen célját s határozatukon rajta van a kapitalista osztálytudat pecsétje.

A "hazafias" érzelmek fejlesztése minden időben elsőrangú kérdés volt.

Magasztalni a nemzeti függetlenséget, hogy eltakarja az osztályuralmat; fejleszteni a nemzet érzületét, hogy ellensúlyozza az osztályharcot: ez az igyekezet teremtette meg július 4-ikét, mint egyéb hazafias ünnepeket is. A "függetlenség napját" kiváltképpen igyekeztek törvényes és általános ünnepé tenni az egyes államok törvényhozői. Karácsony napját kivéve ez az egyetlen ünnep, melyet minden államban elfogadtak s megünnepeletnek. Anyanyira unalmasak s émeletitők a rakéták mellett légből röpitett hazafias frázisok, hogy nem óhajtnak foglalkozni velük; érdekesebbek s szomorubbak a hazafias ünnep utóhangjai.

Érdekesek azok a számok, melyek a sovíniszta érzelmek fejlesztésének áldozatairól beszélnek.

1895-től 1905-ig 1110 halottja és 5593 sebesültje volt július negyedikének. A tüzkar 5 millió 659 ezer dollárral rugott. A mult évben 59 halottja, 4223 sebesültje volt e napnak, a tüzkar félmillió dollárt tett ki. Az érkező jelentések szerint az idei ünnep sem áll mögötte az előzőknek e tekintetben. Egy kisebbszéri háborúnak sem igen van több halottja és sebesültje, mint e nemzeti ünnepnek.

A függetlenség nagy utóhangja haldoklók nyögése, a gyász jajszava.

S miért nem törlik el e barbár ünneplési módot? Mert ez a legalkalmasabb a sovínizmus kifejlesztésére a gyermekek szívében s erre van legnagyobb szüksége az uralkodó osztálynak. E cél elérésére esik áldozatul minden év július 4-én egy csomó emberélet.

Az üvegpalcakívűk országos társulat a most tartja évi konvencióját Baltimoreban. Természetes, hogy a kapitalista lapok hirdásai igen kedvezőleg nyilatkoznak a derék unionistákról, kik "mintaképei" az olyan unionisták, melyek tagjai a kívánatos polgárok közt foglalkalnak helyet.

A jóakaratu érdeklődésnek nem nagyon trükkölt rugója kipattant a union elnökének Dennis Hayesnek jelentésében. Ide íktak egy részt:

"Az utolsó, Baltimoreban tartott konvenció óta, 18 esztendő óta, nem volt egyetlen sztrájk sem egy union gyárban, sem ama rendszer következtében, melyet a union elfogott, a mely rendszer a sztrájkot igen távoli lehetőségé teszi. Amunkabér, valamint a munkaidő s munkások közös megegyezésével állapították meg és a gyári szabályok sem a union által határozatnak meg, min: általában vélik, hanem közösen készítettnek, lévén teljesen szabad bészereződés."

Mindenekelőtt azonban: "az ellentétek fölmerülésénél a union nagy gondot fordít arra, hogy ne csak a munkások, hanem a gyárosok szempontjából is tárgyalja az ügyet."

Tehát a union a sztrájkot lehetetlenné teszi, gondot fordít arra, hogy a gyárosok szempontjából is tárgyalassék minden ügy; két évtizeden át meggátolt minden sztrájkot; a kapitalista lapok agya-főbe dicsérik ezt a derék, jámbor uniont, mely ilyen tökéletes harmoniába tudja hozni a kizsákmányolók érdekeit a kizsákmányoltakkal.

Füzzünk valami megjegyzést e logikusnak egymás mellé sorakozó tényekhez? Még csak ennyit: Hayes szerint a sztrájk nemcsak igazságtalan, de rossz fegyver is a munkások kezében.

Ezzel a "munkászvezérel" egyetért minden kapitalista.

Mint lapzártakor értesültünk, a budapesti gágyár munkásait kizárták. Jövő számunkban bővebben fogjuk ismertetni a kizárás okait és történetét.

NÉPAKARAT

szocialista munkáslap.

A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlöny.

Kiadja

Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség
516 East 6th Street, New York, N. Y.

Megjelen minden kedden és pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	
Egész évre	\$2 00
Fél évre	1 00
Negyed évre	0 50
Európába	12 korona.
Egyes szám ára 2 cent.	

A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlöny.

Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America
516 East 6th Street, New York, N. Y.

CH. ROTHFISHER, National Secretary.
M. ELLER, National Treasurer.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00
SINGLE COPIES 2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, Friday, July 17, 1908

TARLÓZÁS.

A dolgoztalan milliók közül egy, Stuyvesant Fish nevé, a napokban Európába utazott. A millióit ily alkalmakkal egész sereg hízelgő, dörgölődő ember kíséri ki, hogy a semmittevé után boldog üdülést kívánjanak a munkások megrábolnak. Szivszorongva várják ilyenkor a polgári lapok riportereit fog-e nyilatkozatot tenni a nagy ember s lesik minden szavát, hogy arról lapjaik révén a közönségnek beszámolhassanak.

A pénzeszákó tulajdonosai rendesen tesznek is nyilatkozatokat. Némelyikük kijelenti, hogy a munkások bére sok s ezért van válság, mások pedig a profit kevés voltáról regélnek. Stuyvesant Fish is a válságról és az annak nyomában járó nélkülözésről beszélt és a világot bámulatba ejtő bölcsességgel így szólt: „A gazdasági válságot mindenki súlyosan érzi. A viszonyok megjavulására kevés a kilátás. A gazdagok még jobban érzik a válság súlyos következményeit mint a szegényebb néposztály, mert annak a gazdagnak, aki 200,000 dollár elköltéséhez volt szokva, sokkal inkább nehezire esik, hogy most 50,000 dollár költsön évenként, mint a munkásnak, aki a válság előtt 15 dollárt keresett s most heti 10 dollárral kénytelen beérni.”

Igazán nem tudjuk megállapítani, örült-e vagy gazember-e az, aki ilyesmit komolyan mond.

Egy tudós tanár, Dr. Syder, a Michigan Agricultural College igazgatója, az intézet végzett növendékei előtt beszédet tartott a demokráciáról és az osztálykülönbségről a mi szerinte — ma nincs. Többek között ezeket mondta: „Mindaddig, míg mindenki egyforma táplálékot eszik, osztálykülönbségről beszélni sem lehet. A munkásnak ebedje hus, burgonya, tojás és kenyér. Ugyanazt eszi, amit a munkaadója, vagy a bankár és az üzletember. De majd 50 év múlva másképp lesz. Ha az Egyes. Államok lakossága 200 millió szaporodikként, akkor annyi táplálékot kell majd előállítani, hogy elegendő legyen. Ha majd ez nem lesz lehetséges, csak a gazdagok lesznek képesek arra, hogy jól táplálkozzanak. Ha ez az idő bekövetkezik, csak némely család eszik majd buzenkeret, a többiek kukorikenyeret esznek s akkor már nem fognak közös templomba járni, nem fognak ugyanazon társaságnak, klubnak tagjai lenni — egymástól elkülönítve fognak élni az emberek és akkor lesz majd osztálykülönbség. Ma azonban még nincs.”

A „tudós” tanár ur szerint tehát hazugság az, amit a szocialisták hirdetnek, hogy az emberiség két osztálya van tagolva: a kapitalisták osztályára, akik tulajdonon bírnak a termelés eszközeit, a szerszámokat, a gépeket, a földet és a bányákat, akik azonban a termelésben részt nem vesznek s a bérmunkások osztályára, kik munkarejükön kívül mást nem bírnak tulajdonul és akiknek munkája az, amely megteremti az országnak összes vagyonát, előállítja az életnek összes javait. A „tudós” professzor ur nem tudja azt, hogy az Egyesült Államokban tíz millió ember éhezik, hogy nélkülözi az élet legprimitívebb szükségleteit, a „hust, krumplit, tojást és kenyeret” azért, mert munkája gyümölcsét elrabolta tőle a kapitalista osztály a hatalommal, amelyet számára a termelő eszközök magántulajdonosá ad.

Majd csak ötven év múlva lesz osztálykülönbség — mondja a mezőgazdasági tudós tanár. — De mi azt kérdezzük, nem hüllye-e az, aki nem látja ezvezett kizsákmányolását a

munkásokat, aki nem látja a technika bámulatos fejlődését, nem látja azt a nagyszerű osztályharcot, amely a „világ kenyereinek a meghódításáért” folyik s amelynek végső eredménye nem lehet más, mint a mai gyalázatos osztálykülönbségnek a megszűnése?

Ha pedig valaki mindezeket látja és azt hirdeti, hogy osztálykülönbség nincs, csak majd lesz — minek nevezjük őt?

MAGYARORSZÁGI HIREK.

A kutyamosó és a gazdája. A kutyamosó az az ember akit a katonáknál a tiszt urak szolgálataira rendelnek ki a legkülönfélebb szolgálatok teljesítésére. A tiszt ur lehet gorbomb, lehet kegyetlen, a kutyamosó nem mer panaszkodni, mert fél. Így aztán a legnyomoroságosabb helyzetbe keveredik a szegény legény. Erre megdöbbentő példát szolgáltat a salzburgi garnizonban történt eset, amelyről a budapesti Népszava a következőket írja: Alexi Vince, a 41-ik tábortűzészred főhadnagya a legválogatottabb módon kinezta meg szolgáját, Seckauer Jánost. A kutyamosó, mint Salzbürgből jelentik, súlyos sérülésekkel szállították a csapatkórházba. Katonáék a botrányt el akarták tussolni, de a házbeliek mindent tudnak és el is mondták az iszonyú részleteket. A főhadnagy egy sajtóságos csengőt szerkesztett, amelyben a legérdekesebb, hogy nem lehet vele csöngetni. A szerkezet zsinórját a szolgáló egyik testrészehez kötötte éjszakánként, a zsinórt az ajtó kulcslyukán keresztül szobájába vezette és a saját ágyához erősítette. Valahányszor híví akarta a legényt, megrántotta a zsinórt, amely rémes kinokra ébresztette föl a szerencsétlen legényt. Ezenkívül korbáccsal ütötte-verte a szolgát akinek karján, szemén és hátán véres hurkák vannak. A főhadnagy az azal fenyegette a legényt hogy megöli, ha feljeleníti őt. Egy ízben a lépcsőházba menekült Seckauer gazdája dühöngése elől. A házmester né a rendőrségre szaladt és így derült ki a titok. Azt hiszik, hogy Alexi perverz hajlamait elégitette ki a félholtra vert legényen.

A papság istápolása. Apponyi Albet gróf közoktatásügyi miniszter egy rendeletet küldött a vármegyék alispánjaihoz, amelyben arról van szó, hogy a miniszter felmenteni kívánja a nem katolikus vallásukat a katolikus lelkészeknek eddig teljesített dologi természetű párbérszolgáltatások alól. A papság pedig az ennek révén elvesztett jövedelem veszteségért kárpótoltassék. Első tekintetre azt hinné az ember, hogy ez egy igen méltányos intézkedés. Azonban itt kérik az Apponyi-féle jezsuiták imádata, mert egy csapatra biztos jövedelemhez juttatja a rendelet a katolikus papságot. Olyan jövedelemhez, amely nemcsak, hogy méltánytalan, de törvénytelen is, mert világosan kimondja egy régebbi törvényünk, hogy a más felekezeten levők nem tartoznak a katolikus papságnak párbért fizetni s Apponyi dacára ennek, kárpótlás címén akarja ama feneketlen zsáok tömni, bizonyára nem az ő pénztárából. A dolgozó nép sanyaru helyzetén segíteni azonban senki sem igyekszik.

Tizezer munkáslakás. A főváros lakosságára évek óta katasztrófaszerűen nehezédek a lakásügy. Ma már Budapest olyan drága a lakás, hogy a legtöbbször lakó évi jövedelmének harmincegyven százalékát fordítja lakbére. Ennek a drágaságnak egyik legfőbb oka a lakásínség és a helyzetet a mai pénzügyi viszonyok között alig javíthat a főváros.

Ilyen módon a kormányra hárul a feladat, hogy a lakásügyet enyhítsen. A pénzügyminiszter e hó 15-én törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházban, amelynek megindokolásából közöljük a következőket:

„Ezeknek a szempontoknak a hatása alatt határozta el a kormány hogy a törvényhozás jóváhagyásának kikérésére után Budapest székes-főváros környékén állami költségén, 6—10,000 munkáscsalád befogadására alkalmas, pavilionszerű bérházakat épít és azokban csekély, nevezetesen a befektetőnek tökének legfeljebb 4 százalékával felérő évi bérért, elsősorban a m. kir. államvasutak és a m. kir. állami gépjár Budapesti munkásainak, esetleg egyéb állami munkásoknak és alkalmazottaknak ad megfelelő hajlékot, az ezek elhelyezése után még fennmaradó lakásokat pedig, t. i. az összes lakásoknak előreláthatólag több mint fele részét, ugyancsak mérsékelt bérkek ellenében egyes helybeli magánüzemekben alkalmazott munkásoknak engedti át.”

Mi mérget veszünk rá, hogy ez a terv mind meg is fog valósulni. Nem azért, mintha Wekerlének hinnénk, hanem azért, mert a papok már nagyban fény a telepreke fogaikat. Az „Egyházi Közlöny” című lap, amely kizárólag papok részére íródik, már nagyban követeli, hogy a pályaudvarok közelében, a készülő és már meglévő vasutas telepeken templomok épüljenek. És amikor a papok ilyesvalamit kérnek, akkor a kormány nem bír ellentánni. Meglesznek a templomok is s be fogják koronázni a vasutasok boldogságát.

Ha kenyér nem lesz, leszén majd tömjénfűst. Ezzel is jól lehet lakni — a menyországban.

NEPAKARAT

EUROPÁI SZEMLE.

Az Eulenburg-pör. A német császár barátjának szenzációs porémult hétón kezdte tárgyalni a berlini esküdbíró.

A tárgyalás annyira kimerítette a herceget, hogy utána orvosáknak tanácsára és a főügyész engedelmével automobilon sétakocsizást tett a Thiergartenben. A automobilon a beteg ápolóján kívül egy endörtszítvivő foglalt helyet. Kedden délelőt a tárgyalást pontban 11 órakor nyitották meg. Nyomban azután jelentkezett Riedel tejkékesdő és izgatott hangon mondtotta el, hogy fenyegetődöz levelet kapott az elnök és az ügyész alig tudták megnyugtatni azzal, hogy az ily nagy föltűnést keltő porokban elég gyakori eset, hogy a tanukat névtelen levéllel megfenyegetik. Hercegidens után folytatott Eulenburg herceg kihallgatását, amely egész délelőt tartott. Egy órakor rövid szünet volt, amely után a tanuk kihallgatása kezdődött meg.

Bernstein, igazságügyi tanácsos, Riedel tejkékesdőt, Seitz tanács és a Bécsből megjelent Rothschild Alfréd bábó kihallgatását rendezte el a bíróság erre a napra, a többi tanut azzal bocsátotta el az elnök, hogy másnap délelőt 11 órára jelenjenek meg a tanukihallgatások egyelőre nem valami terlelők a vádlottra nézve. Eulenburg herceg kijelentette, hogy megesküdött reá s most is aztvallja, hogy sohasem követt el a büntető törvénykönyv 175. §-a ellen semmit. Arra a kérdésre pedig, hogy miért vallott ellene terhelő Ernst, azt felelte, hogy az neki is rejtély. Főhadnagot tartott a herceg vallatása, majd azt látározta a bíróság, hogy megkezdje a bizonyítási eljárást, de mivel a vádlott teljesen ki volt merülve, félbeszakították a tárgyalást és szerdára halasztották folytatását.

A szerdai tárgyaláson a tanukihallgatást Rothschild Albert láróval kezdték meg, akit már Bécsben is kihallgattak s aki ott is azt vallotta, hogy nem tud semmit az Eulenburg herceg ellen fölhözott vádakról. Most is tagadta, hogy a herceg homoszualis volna. Az elnök kérdésre elmondta, hogy fivére Rothschild Nánán, a herceg legifabb fiára nem egy millió, hanem csak kétszázötvenezer márkát hagyományozott.

Rothschild után Beitz müncheni tanárt, majd Dandel házmestert hallgatták ki. Ez utóbinnak súlyosan terhelő vallomása hatása alatt a vádlott olyan rosszul lett, hogy a védők kérésére a törvényszék csüörtök délelőt 11 órára halasztotta a tárgyalást.

Kozákok rémurlama. Muzaffer ed Din röviddel halála előtt alkotmányt adott Perzsiának. Utóda trónralépeskor fölesküdt erre az alkotmányra, amelynek tiszteletben tartását fogadta. A parlament komolyan fogta föl hivatalát s iparkodott annak megfelelni. Eközben azonban többször ellentétbe jött Mohamed Alival, akinek az orosz cár az eszményképe s a perzsa népképviselőket is át szeretné formálni a harmadik duma mintájára. A sah többször megszegte fogadalmát, de a parlament mindig észre tudta téríteni. Újra meg újra fölesküdt az alkotmányra, imi azt bizonyítja, hogy a királyok esküje csak addig ér valamit, ameddig a nép tényleges ereje annak betartására kényszeríti őket.

A nép meggyűlölte az autokratia hajlamu uralkodó magatartását s egész Perzsiában forradalmi mozgalom indult meg. A parlament pedig folytatta haladó irányu munkáját. A mikor a papság látta, hogy a parlament igazán modern irányban működik, megijedt, hogy eddigi uralmát elveszíti s az esküszegő sah pártját állta. Az orosz kormány is jó pártfogónak ígérkezett. Annál is inkább, mert Oroszország céljainak nagyon megfelel a parlament javára. Mert a zavarokban nagyon jól lehet halászni s alkalom kínálkozik annak a régi tervnek a végrehajtására, amely szerint Perzsiának egy részét Oroszország elfoglalja. A hatalmas szövetség eszelekre buzította Mohamed Alit. Teheránból Bágabsba vonult, ahol katonasággal és tűzéréssel vette magát körül s megkezdte az erőgyűjtést.

Néhány nap előtt a parlament küldtsége kereste föl magát szemére vetette az alkotmány ellen elkövetett büneit s arra kérte, hogy tegye jóvá hibát s állítsa helyre az alkotmányt. A sah azzal felelt, hogy ágyuit Teheránba küldte s rommá bombáztatta a parlamentet. Kozájkait rászábadította a városra s a megvadult erőszakban gázolja rabolja a lakosságot. Az orosz cár persze szívesen látja az abszolutizmus győzelmét s ma már Liakhov orosz tábornok Teherán ura. Statárnumot proklamálták s a hóhér munkához lát. A sah, a cár és a papság harmas szövetsége pedig győnyörűséggel szemléli a vérbe fojtot szabadság haldozását.

A Newark-i (N. J.) vas és fém-munkások szakszerveletje, f. hó 18-án, azaz szombaton este 8 órakor a Plavetzki-Hallban VITAESTÉLYT rendez. Tárgy: Politikai vagy gazdasági, vagy politikai és gazdasági szervezkedés. Felhívjuk a munkástársakat az érdekes és tanulságos vitában való részvételre. Legyük ott minél nagyobb számban. A vezetőség.

A JÖLET KORSZAKA.

Rideg tényeket sorolunk fel, amelyek megvilágítják a munkásosztály helyzetét a dicső republikánus uralom alatt. Az adatok hítelesék. Nem szocialisták állították össze, hanem az Egyesült Államok statisztikai hivatala.

Az adatok a gazdasági válság előtt gyűjtettek össze, a gazdasági válság előtti állapotot tükrözik vissza. Megmutatják a munkásosztály helyzetét abban az időben, amelyet a „jölét korszakának”-nak szoktak nevezni.

A statisztikai hivatal szerint a munkások heti átlagos fizetése 10 dollár volt. A nyugati államokban a heti bérl 13 dollár 65 centre is felrugott. A délnyugati államokban 10 dollár 62 cent, a déliekben csak 7 dollár 31 cent volt az átlagos munkabér.

Montánában kaptak a munkások legmagasabb bért. Heti 19 doll. 19 centet, közvetlenül utána áll Nevada 17 doll. 76 centtel. Ellenben Illinoisban már csak 11 doll. 55 cent, Ohioban 10 doll. 63 cent és Missouriban 10 doll. 39c. volt az átlagos heti munkabér. New York államban, amely a leggazdagabb valamennyi állam között, csak heti 10 dollár 40 cent átlagos fizetést értek el a munkások. Pennsylvaniaiban 10 dollár 51 cent volt az átlag, Massachusettsben már csak 9 doll. 68 centet kaptak.

Mindezeket az adatokat maguk a munkások adták beosztották a statisztikai hivatal rendelkezésére és ezek az adatok 123,703 gyárban és ipartelepen alkalmazva volt 3,297,819 munkásnak fizetésére vonatkoznak.

Ezek az adatok tényeket tüntetnek fel. Az Egyesült Államokban a munkásosztálynak negyötöd része heti 11 doll. 16 centből kísérelte fedezni életszükségeit. Ennek a nyomoruságos bérnek a követelménye, hogy nők, anyák elhagyták a családi tűzhelyt, elhanyagolták gyermekeik nevelését, mert kényserültek gyárakba menni és kényserültek ott nekik meg nem felelő munkák elvégzésére is vállalkozni.

Igy védelmezi a kapitalizmus a családi tűzhely szentségét, amelynek szétrombolásával pedig a kapitalisták kitarítottjai a szocializmus vádoltják. A nők átlagos heti bére a statisztikai kimutatás szerint 6 dollár 17 cent volt. Azonban a gyárakban sanyló, hasznát hajtó nők (nem is számítva a gazdagoknál házi munkákat végző és üzletekben, iskolákban százezer száma dolgozókat) még nem elégitették ki a kapitalisták rettenetes proficséjét. El kellett vonni az iskolától a gyermekeket, meg kellett fosztani őket játékaiktól, el kellett rabolni tőlük a gyermekkor örömeit: gyári munkára kellett kényszeríteni őket, hogy silány bérrel segítsenek pótolni azt, amit a kapitalista szülőiktől elrabolt.

Minden bérmentésnek gondolkodnia kell a felett, hogy míg ő, a javak előállítója, nyomorban és bizonytalanságban él, hogy míg az ő élete fenntartásáért írtározatos harcra kényszerül vivni, addig azok, kik soha sem dolgoznak, kénytelenben és bőségben élnek le napjaikat.

Ki kételkedik abban, hogy ezen tény ok: a tömegek elégedetlenségének és nem a szocialisták izgatása. De vajon nem kell-e minden észes embernek elégedetlenségnek lennie a dolgok ilyen állapotával? És nem követ-e el bünt az emberiség ellen és nem árulója-e a munkásosztály ügyének az, aki magát elégedettnek vallja? S nem bizonyosodott-e már be kétségtelenül az, hogy a kapitalista társadalmi rendszer nem képes a termelt javakat észszerűen az emberiség javára fordítani s hogy a kapitalistának összes tevékenysége csak a profit elzsebeléséből áll? S ha ez bizonyosodott, nincs-e itt a legfőbb ideje annak, hogy a munkások szervezkedve, kezükbe vegyék a termelés eszközeit s a termelt javakat az összesség javára fordítsák?

Nincs-e még itt az ideje, hogy minden gondolkodni tudó ember az emberiség boldogságáért küzdő szocialisták táborába álljon és küzdjön a bérrabszolgaság megszüntetésén az értelemnek és fizikumnak teljes erejével?

A MUNKÁSOK MAGAS FIZETÉSE.

Valami Charles Elliot Warner nevű szabadon járó bankár a Thousand Island nevű nyaralóhelyen megtartott bankár-közgyűlésen szólról szóra a következőket mondotta:

„Az ipari tevékenység oly mértékben redukálódott, hogy elértük azt a pontot, ahol a fizetések mérlege ismét rendezhető. A munka minden ágában — nem tekintve azt, hogy a végzett munka mennyire kielégítő — a fizetések rémítően magasra emelkedtek.”

Más szavakkal ez azt jelenti, hogy a kapitalisták a krízis folytán azon kellemes helyzetbe jutottak, hogy a munkások fizetését a munka minden ágában leszállíthatják, a mely fizetés a nevezett bankár szerint eddig „rémitó” magas volt. A munkabérek folytonos leszállítása bizonyítja, hogy a többi kapitalista is osztja Charles Elliot Warner-nek ezt a véleményét.

FIGYELEM!

Kik a lapot nem kapják rendesen, levelezőlapon tudassák velünk a következő angol szöveggel:

Editor, Népakarat, 516 E. 6th St., New York.
I am a subscriber of your paper, but I don't get regulary. Please send it to this address:

Név
Szám és utca
Város

TÁRCA.

UTON HAZAFELE.

Turi János volt a legrégibb munkás a pályán.

Nagyon kora tavasz volt, amikor odakerült. A hegytetőkön még fehéredett a hó, a mezei tócsák szélén reggelenkiut még vékony réteg képződött, amikor az ásóját belevágta a vízes földbe. Akkor még teljes volt a lapos völgy. Nyoma se látszott annak a hoszu, sinekkel megrakott, beláthatatlan végű vonalnak, amely késő ősszel, amikor Turi János még mindig ott volt, teljesen készen, mintha valami óriási kéz húzta volna végig, osztotta ketté a tájat.

Ennek a hosszu vonalnak a vasuti töltésnek minden porcikáját ismerte. Talán azt is megtudta volna mondani, hogy melyik darab földjét honnan taligáták oda. Ott volt az ő esküvénya amikor a hegyoldalon kellett neki utat csinálni, ott volt az ő ásója, amikor a földet kellett neki rárakni és ott az ő lapátja, amikor a vizenyőkön kellett átvenni. Turi Jánosnak sok-sok verejtéke hullott erre az egyenes vonalra.

És amikor már egészen a vége felé járt a munka, esett meg Turi Jánoson az a milliónyi számban előforduló eset, hogy párosan: másodmagával állt a nagyvilágban. Rövid históriája volt ennek. Egy reggel, ahogy az állomás körül dolgozott, a csákány a köves talaj helyett a lábába écszott Turi Jánosnak. Amint otthon maradt, a patikába orvosságért, a kútra borogatásért egy leány szaladgált Turi János számára. A munka sok veszedelme által megkurtított proletár-életben hamar fejlődött ki a szerelem. Nem telt két héte, Turi János hálóléte, életet juttatott ápolójának.

A betegsége, a páros élet felemészítette Turi János pénzét és amikorra fölgöygyült, a készpályán már igazán nem akadt semmi munka. Ott állt most második magával pénz nélkül, sőt még a pénz reménye nélkül is. És ekkor megkezdődött a szegény megzorult embernek az a kétségbeesett futkosása amely oly nagyon hasonlít a megkergetett vad hajsziájához. Először a vállalati irodába állított be. Itt már javában hurcolkodtak, elkészültek a kész vonalról és nagyon kurtán bántak Turi Jánossal, majd, hogy ki nem nevétek.

— Utiköltséget akar? Hát még mit nem! Hiszen jól állnánk, ha mindenki a nyakunkra járhatna utiköltséget!

— Hiszen csak én kérem, könyörgött Turi János. Legrégibb munkás voltam a pályán.

De hiába könyörgött. Nem kapott egyebet, mint egy tanácsot. Azt mondták neki, hogy toloucon menjen haza.

Turi János most ez után vetette magát. Hát hiszen eltoloncolták volna, de amikor azt is mondta, hogy asszonyostul akar így hazajutni, kiderült, hogy a Turi János asszonya nem a Turi János felesége. Erre aztán csunyan összezsúrdíták Turi Jánost. A jegyző urnak nagyon fájlalt, hogy asszonyt viszen ki a faluból, mert majd lecsukatta a toloucra vagyakozó. A hajsza folytatódott. Elment a kereszmároshoz, a fűszereshez, fölajánlta kézi zálogot, uzorakamatot, de mindenütt mindhiába.

Amint hazakerült, elmondta, az asszonynak a sok kudarcot. Nagyot, keserveset káromkodott.

— Egyedül kell majd hazamennem. ... Itt hagyják...

De az asszony oly szomoruan, oly, könyörögve nézett rá, hogy hozzátette:

— Otthonról aztán küldök neked utiköltségre valót...

Az asszony tekintete azonban még szomorubb lett. A férfi megkérdezte:

— Hát nem hiszel nekem? Oly cudar ember vagyok?...

Erre már megszólalt az asszony:

— Nem vagy cudar ember de szegény ember vagy. ... A szegény embert pedig úgy megszorogatja a nyomoruság, hogy alig gondolhat az asszonnyra, amikor az mellette van. Hát hogy gondolhatna rá, amikor oly messze kerül el tőle...

Turi János lehajtott fejt a két tenyere közé, aztán belemarkolt a hajába, mintha így akarna magából kihuzni egy mentő gondolatot. Egyszerre fölugrott. Megint káromkodott egyet, de most már nem oly keserveset.

Megyünk haza gyalog... Velem jössz... Kilen napra otthon leszünk. Jössz?

— Megyek — felelte az asszony és már nem volt oly szomorú.

... Harmadnap elindultak. Kora, homályos s nedves őszi reggel volt, mikor utra kerekedtek. Csöndest, kimért lépekben mentek, mint akik nem sietnek, mert igen hosszu ut van előttük. A férfi sóztlanul toltá maga előtt a bundáját, ásóval kapával s egyéb cókmoikkal megrakott talpigát.

Amint pedig így mentek vagy egy óra hosszat hátulról, a ködből, erős dűbörgő lárma érte őket utól. A lárma mind erősebb, mint dűbörgő lett és amikor utolérték őket a vonat is, a dűbörgésbe belekattogott a hatalmas vas-kerekek lármaja. A gép süvitett priszkölt, sisetgette és futta maga alól a sűrű, fehér gözt. Ott robogott a pályán, a Turi János keserves munkáján...

Vadul, kétségbeesetten nézett utána. A forró napsütésben a zimankós esőben elhullatott sok verejtéke jutott az eszébe, hogy e sok verejték árából csak arra se futotta, hogy a saját munkája elvigye. A munka vad kétségbeesése volt ez, az elhagyatottsága, a hiábavalósága, a reménytelensége. A vonat pedig csak robogott tovább, a hatalmas vaskigoly kegyetlenül ott hagyta....

Gergely Győző.

A KISZTIHAND DALÁRDA.

Igaz történet három színben.

Kilente: Mefiszto.

Szereplők: Egy herceg. Dalárdisták. Potyafraterek. Hazaffiak. Elnökök. Mükedvelők.

Első szín. (A mükedvelő helyisége.)

Első hazaffi (olvás):
Ördögbe is, mit mond a fáma!
Filadelfiá jön egy dáma,
Rusnyák hercegnek felesége,
De színmagyar a nemzetsége.

Potyafraterek:
Halljunk szót urak, ez érdekes!
Magyar dáma, meg orosz nemes.

Második hazaffi:
Nekem rusnyákra semmi gondom.

Első hazaffi:
De a nője magyar, ha mondom.
Lám, it írja az angol lap is....

Harmadik hazaffi:
No hát, ha ez a hír nem hamis,
Akkor valamit tennünk kéne.
Mí fényt vetne a magyar névre.
Bandérium vagy diszlakoma,
Hol szónokolna Czira koma,
Mí pediglen majd innánk-ennek....

Első hazaffi:
De talán tartson rendet elmenk.
Jó lesz kitudni szegről-vegre
— Nehogy dolgunkat szégyen érje —
Hogy az oroszba ojtott magyar
Szörange hőlgy mit is akar?
Szerenád-ot, diszebedet,
S főképp, fizeti-e a czechet?

Első mükedvelő:
Nagyon helyes, mindjárt ajánlom:
Legyen bizottság, kettő, három
Utána járni a dolgnak,
Kitapogatni, hogy fogadnak?
Jelentsék be a hercegnéket:
"Fényt szerezni a magyar névnek:
A magyarságnak színe-lángja:
Mükedvelő meg a dalárda
Lábához rakja hódolatát,
Viszont elvár egy jó vacsorát,
Természetesen, itókával...."

Potyafraterek:
Mí mind ott leszünk, teljes számmal!

Dalárda elnök:
Urak, urak, az ebugattát!
Ne nyomják hátra a dalárdát.
Mert hol ital van és jó falat,
Dalárdán onnan el nem marad!

Mükedvelő elnök:
Kezdjük a dolgot az elején.
Első sorban is elmegeyen ÉN.
S véleményem, hogy a dalárda
E dologba magát ne irtsa.
Mert a dal ott nehezen megyen
Hol karmesterrel vannak heten.

Dalárda elnök:
Hát igaz, hogy tagunk csak hat van.
De hat van egybeírva: hatvan,
Tízet gondolkunk még e számhoz,
Im, hetvenből egy se hiányoz.

Dalárdisták:
Igaz, úgy van, mí mind elmegeyünk.
S hetven helyett is izunk-eszünk.

Kórus (dalol):
Diktum, faktum: mind elmegeyünk,
Diktum, faktum, izunk-eszünk.
Közbe szónoklunk, dalolunk,
Semmiképp el nem maradunk!

Második szín. (A Hotel Majestic előtt.)

Első hazaffi:
No itt vagyunk hát valahára
S megeyünk audienciára.
Csakhogy a portás beereszt-e?
Igen komor a tekintete.

Második hazaffi:
Fekete frakk, meg fehér mellény:
Monajlovich Miklós vagyok én
Bizzátok csak rám ezt a dolgot,
Én majd mindent eligazítok!
(a portáshoz):
Szé, mester portás, mí vant get in,
Princesz iz inszajd, a hungerin....

Portás:
What the hell is the matter with you?

Második hazaffi:
Már bocsánat, én nem vagyok juh.
Magyar vagyok s itt a dalárda,
És hogy a prinscesz is meglássá....

Többen:
Eh, ne locsogjon össze-vissza,
Mert se be nem jutunk, se vissza.

Egy dalárdista (mereng):
Ez itt a kérdés, hogy megeyünk be?

Dalárda elnök:
Hogy nem is jutott az eszünkbe!
Fujjunk egy nótát, majd kicsalja,
Majd kijön értünk, ha meghallja.

Karmester:
Nohát, akkor figyelmet kérek,
Másfél quartettel nem sokat érek,
Álljanak be urak, a sorba,
Tegyen úgy mind, mintha dalolna.
Kar (dalolni kezd).

Harmadik szín. (A hercegnő szobája.)
Egyleti elnök:
Dicső hercegnő, magyar vérünk
Nem hagyott addig nyugtot nekünk,
Míg a hotelba nem jutottunk
Lábadhoz rakni hódolatunk.
A dalárda énekel alatt,
De én majd felhívom. Kisztihand.
(kezet csókol.)

Karmester:
Dicső hercegnő! A jelvényünk laot.
Meg a magyar cimér. Kisztihand.
Dalárda elnök:
Dicső hercegnő! E dalárda
Boldog, hogy fonségedet látja.
Legyen az tenor vagy basszushang
Boldogan mondja: kisztihand.
(Általános kézcsokolás. Mefiszto megucrik.)

MUNKÁSMOZGALOM JAPÁNBAN.
Május hó 28-án tizenkét levélhordó Wakagama nevű kisebb városban sztrájkba lépett, de a rendőrség visszahajtotta őket a munkába. Május 5-én a yokohamai villamos vasutaknak 100 alkalmazottja sztrájkba ment és a forgalmat megakasztották. Követeléseik a következők voltak: 1. Fizetésjavítás. 2. Étkézési idő meghosszabbítása. 3. Betanítási díjak eltörlése. 4. Az inspectoroknak a conductorok közül leendő kiválasztása. 5. A villamos kocsi szerkezetében előálló hibák következtében történő késedelemért kiszabott bírságok elengedése. 6. Az alkalmazottakkal szemben használt durva megszólítások megszüntetése. 7. A conductor által beszoállított napi bevételnek jelenlétében leendő megvlasztása. A japáni rendőrség itt is közbelépett és a sztrájkot megtörték, az alkalmazottakat pedig kényszerítették, hogy munkába álljanak. A japán munkások keresete nagyon csekély.

Moji kikötővárosban a szénhordók és talyigázók 40 sen (10c.) napidíjat kapnak, amely összeg életük fenntartására nem elegendő. Moji a legismertebb szénrakodó hely Japánban. Naponként 8000 tonna szén szállítanak el. Április hó 28-án a munkások husz százalék fizetés javításért sztrájkba léptek. Hatszáz szénrel megrakott vasuti kocsi maradt lerakatlanul néhány nap alatt, így a sztrájk hamar véget ért, mert a munkásoknak tíz százalék bérvajutást megadtak, mire a munkások a munkát ismét felvették.

Formosa szigetén az ácsos most szervezkednek és követelnek megelítésre elegendő munkabért. Formosa Japán egyik része s jelenleg itt öt nagy cukoripari gyárat építenek. Az ipar fejlődésével a munkások szervezkedése is folyamatban van. A szigetén nagy a hőség és drága az élet.

Az általános választások Japánban május hó 15-én zajlottak le. A jelöltek mindegyike 10 ezertől 20 000-ig terjedő összeget áldozott megválasztására. A munkások közül minden ötvenedik sem szavazhat arra a jelöltre, a melyikre akar, mert a munkaadóktól függ engedélyük és aki nem tesz uly, ahogy a munkaadók kívánják, nem kap munkát.

Május hó 1-én több szocialista agitátor hagyta el Tokiot és ment az ország belsejébe a szocializmus eszméit hirdetni. Két agitátor Uruga nevű városba ment, hol nagy hajógyárak vannak. Négyezer munkás dolgozik rendes körülmények között e helyen, most azonban alig van 1500 alkalmazásában. A múlt évben több ízben volt itt sztrájk. Az agitátorokat a munkások örömmel fogadták. Két gyűlést tartottak. A második gyűlés a városi színházban folyt le, hol mintegy 500 munkás volt jelen. Az egyik szónokot a rendőrség beszédében megszakította, mikor a munkanélküliségről beszélt és a szocializmust jelölte meg, mint a nyomorból kiviezető utat.

A gyűlés szép eredménnyel végződött és a szegény munkások 28 yent adtak össze agitációs célokra.

Május hó 9-én Yokohamából három agitátor ment Yokkaichi unjonnan nyitott kikötő-városba. Ez a hely legnagyobb tea-kiviteli központ. A munkások, akik még sohasem hallottak szocializmusról, nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatták az előtűk teljesen új eszméket. ÉS megértették.

XIII. osztály havi jelentése.
Szervezetünk július hó 11-én tartotta rendes havi gyűlést. Taglétszámunk igen alacsony, miután a rossz munkaviszonyok miatt sokan elutaztak. A Népakaratnak szerezünk 2 új és 2 folytatolagos előfizetőt. Pénzállományunk nincs, ezzel szemben tartozunk 16 dollárral. Szervezetünk foglalkozott azon indítványokkal, melyet az V. osztály küldött lesavazás végett. Osztályunk nem lát semmi okot a bizalmatlanságra és a központi vezetőségnél bizalmat szavazott. Elhatároztuk, hogy július havában tartunk egy vitaestélyt és egy nyilvános népgyűlést. Továbbá elhatároztuk, hogy Augustus havában Lassale-ünneplést rendezünk, melynek tiszta jövedelme a Népakarat javára lesz fordítandó. A munkaviszonyok a legrosszabbak.

XV. osztály havi jelentése.
Junius hó 25-én tartottuk meg fél éves tisztújító közgyűlést. Bevétel a fél évben \$869.71, kiadás \$833.53, pénzállomány \$36.18. Taglétszám 28. A XVII. osztály megalakulásától fogva azon elvtársak, kik azon városnegyedben laknak, most oda tartoznak, miáltal a taglétszámunk csökkent. A lapunkat a múlt fél évben csak \$60-al támogattuk, tekintettel a rossz munkaviszonyokra, továbbá kifizettünk \$40 nyomdai számlánkat. Pártbélyeget vásároltunk \$15 értékben és \$8.75 kivetést fizettünk. Juniusban tartottunk egy nyári mulatságot, mely egy erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerült. Osztályunk vagyona \$410 értéket képvisel. Könyvek értéke \$126, a többi érték butor és egyéb kellékek. Az unjonnan megválasztott tisztviselők a következők: Titkár Spitzer M., pénztárnok Schüssler Jakob, ellenőrök: Vegyelek J. és Wladiszláv Gy., jegyző Schüssler A., könyvtárnok Vegyelek L., szervező és lapkezelő Kish G. A sectio-bizottságba lettek beválasztva: Spitzer M., Kish G. és Schimmer A. Leltárnok Reich J. Minden törekvésünk, úgy mint eddig, ezután is az lesz, hogy az indifferens munkástársainkat felvilágosítsuk, eszméiket előbbrevigyük. A jelenlegi viszonyok mellett munkánk nehezen megy és akadályokkal kell küzdeni, hogy szervezetünknek és lapunknak eleget tegyünk. A szervezet magávé tette a milwaukeei szervezet indítványát lapunkra nézve és igyekelni fogunk tőlünk telhetőleg eleget tenni. A női osztály ismét működik, a jelenlegi taglétszám 6. A haladásuk a jelenben szintén akadályokkal jár. A munkaviszonyok nem a legjobbak. Lehet, ha a viszonyok változnak, úgy a szervezet nagyobb támogatást tud nyújtani a központnak.

XVI. osztály havi jelentése.
Szervezetünknek jelenleg 7 tagja van, akik mindannyian előfizetői a Népakaratnak. Sem mulatságot, sem népgyűlést mostanában nem tartottunk. Hozattunk Népakarat-alap bélyegeket, melyeket buzgalommal terjesztünk. A munkaviszonyok általában véve nagyon rosszakk. Reméljük, hogy a gazdasági válság elmúltával sikeresebb működést fejthetünk ki.

XVII. osztály július havi jelentése.
Szervezetünknek jelenleg 7 tagja van, akik mindannyian előfizetői a Népakaratnak. Sem mulatságot, sem népgyűlést mostanában nem tartottunk. Hozattunk Népakarat-alap bélyegeket, melyeket buzgalommal terjesztünk. A munkaviszonyok általában véve nagyon rosszakk. Reméljük, hogy a gazdasági válság elmúltával sikeresebb működést fejthetünk ki.

XVIII. osztály július havi jelentése.
Szervezetünknek jelenleg 7 tagja van, akik mindannyian előfizetői a Népakaratnak. Sem mulatságot, sem népgyűlést mostanában nem tartottunk. Hozattunk Népakarat-alap bélyegeket, melyeket buzgalommal terjesztünk. A munkaviszonyok általában véve nagyon rosszakk. Reméljük, hogy a gazdasági válság elmúltával sikeresebb működést fejthetünk ki.

XIX. osztály július havi jelentése.
Szervezetünknek jelenleg 7 tagja van, akik mindannyian előfizetői a Népakaratnak. Sem mulatságot, sem népgyűlést mostanában nem tartottunk. Hozattunk Népakarat-alap bélyegeket, melyeket buzgalommal terjesztünk. A munkaviszonyok általában véve nagyon rosszakk. Reméljük, hogy a gazdasági válság elmúltával sikeresebb működést fejthetünk ki.

XX. osztály július havi jelentése.
Szervezetünknek jelenleg 7 tagja van, akik mindannyian előfizetői a Népakaratnak. Sem mulatságot, sem népgyűlést mostanában nem tartottunk. Hozattunk Népakarat-alap bélyegeket, melyeket buzgalommal terjesztünk. A munkaviszonyok általában véve nagyon rosszakk. Reméljük, hogy a gazdasági válság elmúltával sikeresebb működést fejthetünk ki.

XXI. osztály július havi jelentése.
Szervezetünknek jelenleg 7 tagja van, akik mindannyian előfizetői a Népakaratnak. Sem mulatságot, sem népgyűlést mostanában nem tartottunk. Hozattunk Népakarat-alap bélyegeket, melyeket buzgalommal terjesztünk. A munkaviszonyok általában véve nagyon rosszakk. Reméljük, hogy a gazdasági válság elmúltával sikeresebb működést fejthetünk ki.

XXII. osztály július havi jelentése.
Szervezetünknek jelenleg 7 tagja van, akik mindannyian előfizetői a Népakaratnak. Sem mulatságot, sem népgyűlést mostanában nem tartottunk. Hozattunk Népakarat-alap bélyegeket, melyeket buzgalommal terjesztünk. A munkaviszonyok általában véve nagyon rosszakk. Reméljük, hogy a gazdasági válság elmúltával sikeresebb működést fejthetünk ki.

A NÉPAKARATÉRT.
Mikor a krízis javában dult, ellenfeleink öröme elpalástolatlan — mert elpalástolhatatlan volt.

Mi lesz most a Népakaratból, hogy fogják most fenntartani, mikor hatalmas tőkével rendelkező vállalatok egymásután buktak meg és az egész rendszer alapjában megingott; hogy fogják fenntartani a lapot ezek a munkanélküli csavargók, házatlan bitangok, tudom is milyen csirkefogók. ÉS mi a krízis tetőpontján nemcsak hogy megálltunk helyünket rendületlenül, de visszavágtunk, mintegy feleltül azazal, hogy lapunk árát leszállítottuk, hogy a proletárok számára még könnyebben hozzáférhetővé tegyük. Mikor ezt tettük azonban, számítottunk azok hü támogatására, kik tudják, hogy mit jelent a sajtó az öntudatos munkások kezében. És számításunkban nem csalatkoztunk. Azok, kik mindig tettek, most sem maradtak hátra és tettek azok helyett is, kik nem tudtak tenni vagy nem akartak tenni.

S a Népakarat, az igazság e reflektora, ép oly tiszta sugarakat vet a tudatlanság sötét táborába, mint valaha és épp oly kimélelenül üti a gonoszokat mint valaha, nem kérve és nem adva kegyelmet. De hogy eddig győzedelmesen kerültünk ki eme elkeseredett harcából, nem jelent még azt, hogy ölbe tett kezekkel örvendezünk. Ellenkezőleg, ez lelkesítsen több munkára, több áldozat hozására és különösen azokat, kik idáig tétlenül nézték a néhány megfeszített munkáját. Elvárjuk, hogy mindenki megteszi kötelességét tehetségéhez képest.

Basky Ferenc.
Julius hónapra a következők küldtek be hozzá-
m 1—1 dollárt: Mrs. Lusztbaum, Gonda A., Petrovsek L., Zumpft J., Martini A., Tóhati B., B. E., Rothfiser K., Fisher S., Lefkovits L., Somogyi M., Basky F.

Gonda és Somogyi által beküldött dollár a múlt hónapra, most nyugtázom. És ugyanakkor felkérem mindazokat, kiknek felülfizetése nincs itt nyugtázva, engem értesítsenek.

Egyben kijelentem, hogy mivel a Népakarat kiadóit felülfizetési bélyegeket, így ez az alap feleslegessé vált. Akik idáig adtak így, azok ezentúl fognak adni úgy.

A. F. of L.

Hogy az ugynevezett "munkás szövetség" hogyan védi a munkás érdekeit, jellemző esetet olvashatunk egy bányász-szaklapban.

A Summit nevű bányász-telegen körülbelül egy évvel ezelőtt a bányászok sztrájkba léptek, mert nem akartak dolgozni McQuade nevű superintendens alatt. A sztrájk nyolc napig tartott és a bányász-társaság a sztrájkolókat minden sztrájknapért egy dollár bírsággal büntette meg. Azonban 53 bányász nem egyezett bele a bírságolásba és a bányász-társaságot a fizetésükből egyszerűen levont összegekkert a bíróságnál beperöltek. A bíróság, amely köztudomás szerint csak azért van, hogy a kapitalistát védje, olyanmódon nyilvánvaló igazgátlanságnak találta a bírságolás címén eszközölt levonást, hogy a munkásoknak azt visszajutélte. Erre a bányász-társaság a bányász uniók fővezetéséhez, az ugynevezett National Executive Boardhoz fordult, honnan is a munkáshadnagyok értesítették a kerületi tanácsot, hogy a bányászok kötelesek a kerületi tanácsot, a bíróságnál felmerült költségekkel együtt a bányász-társaságnak visszafizetni s ha nem teszik, a unióból kizártnak. Az osztálybíróság nem védte meg a kapitalistát, megvédi tehát a unió vezetősége. Annak a uniónak a vezetősége, amely unio nem kapitalista, hanem munkás érdekek megvédelmezése volna hivatva. Ez az eset csak egy a száz meg száz közül, mely naponként előfordul abban a munkások szövetségben, amelybe tagsági díjakat csak azért fizet a munkás, hogy alkalomadtán az ő zsebéből élősködő vezetők üssenek egyet rajta.

NEPGYÜLÉSI TUDÓSÍTÁS.
Jól sikerült népgyűlést tartottak akroni (O.) elvtársaink július 5-én "A szervezkedés célja és az agitáció fejlesztése" napirenddel. A népgyűlésen Huszár Ferenc elvtárs elnökölt, a jegyzőkönyvet Izsányi József vezette. Elsőnek Erben elvtárs szolt a népgyűléshez, aki ismerette az amerikai és a magyarországi munkásmozgalmat. Utána Timár János elvtárs beszélt, aki hosszabb beszédben fejtette a munkásokosztály helyzetét, a kapitalisták kizsákmányolását, amelynek okát abban találja, hogy a munkásokosztály nincs szervezve.

Nagyhatású beszéde után felhívta a jelenlevőket hogy alakítsák meg az Amerikai Magyar Munk. Szerv. Akroni osztályát. Az osztály megalakult 24 taggal és tisztviselőkké a következő elvtársak választottak: Levelező titkár Gászy György, pénztárnok Reri István, ellenőrök: Glück István és Palló József. A tisztviselők megválasztása után Ducka Erzsébet elvtársnő szavalt el egy szép proletrárkölteményt. Végül Huszár elvtárs lelkisítő szavakban hívta fel a munkásokat a küzdelemre és a népgyűlést bezárta.

Izsányi József, jegyző.
Üdvözöljük szövetségünk új osztályát és hisszük, hogy a munkásokosztály felszabadításáért folytatott küzdelemben méltóképpen fog résztvenni.

XV. osztály havi jelentése.
Junius hó 25-én tartottuk meg fél éves tisztújító közgyűlést. Bevétel a fél évben \$869.71, kiadás \$833.53, pénzállomány \$36.18. Taglétszám 28. A XVII. osztály megalakulásától fogva azon elvtársak, kik azon városnegyedben laknak, most oda tartoznak, miáltal a taglétszámunk csökkent. A lapunkat a múlt fél évben csak \$60-al támogattuk, tekintettel a rossz munkaviszonyokra, továbbá kifizettünk \$40 nyomdai számlánkat. Pártbélyeget vásároltunk \$15 értékben és \$8.75 kivetést fizettünk. Juniusban tartottunk egy nyári mulatságot, mely egy erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerült. Osztályunk vagyona \$410 értéket képvisel. Könyvek értéke \$126, a többi érték butor és egyéb kellékek. Az unjonnan megválasztott tisztviselők a következők: Titkár Spitzer M., pénztárnok Schüssler Jakob, ellenőrök: Vegyelek J. és Wladiszláv Gy., jegyző Schüssler A., könyvtárnok Vegyelek L., szervező és lapkezelő Kish G. A sectio-bizottságba lettek beválasztva: Spitzer M., Kish G. és Schimmer A. Leltárnok Reich J. Minden törekvésünk, úgy mint eddig, ezután is az lesz, hogy az indifferens munkástársainkat felvilágosítsuk, eszméiket előbbrevigyük. A jelenlegi viszonyok mellett munkánk nehezen megy és akadályokkal kell küzdeni, hogy szervezetünknek és lapunknak eleget tegyünk. A szervezet magávé tette a milwaukeei szervezet indítványát lapunkra nézve és igyekelni fogunk tőlünk telhetőleg eleget tenni. A női osztály ismét működik, a jelenlegi taglétszám 6. A haladásuk a jelenben szintén akadályokkal jár. A munkaviszonyok nem a legjobbak. Lehet, ha a viszonyok változnak, úgy a szervezet nagyobb támogatást tud nyújtani a központnak.

XXVIII. osztály július havi jelentése.
Szervezetünknek jelenleg 7 tagja van, akik mindannyian előfizetői a Népakaratnak. Sem mulatságot, sem népgyűlést mostanában nem tartottunk. Hozattunk Népakarat-alap bélyegeket, melyeket buzgalommal terjesztünk. A munkaviszonyok általában véve nagyon rosszakk. Reméljük, hogy a gazdasági válság elmúltával sikeresebb működést fejthetünk ki.

XXIX. osztály július havi jelentése.
Szervezetünknek jelenleg 7 tagja van, akik mindannyian előfizetői a Népakaratnak. Sem mulatságot, sem népgyűlést mostanában nem tartottunk. Hozattunk Népakarat-alap bélyegeket, melyeket buzgalommal terjesztünk. A munkaviszonyok általában véve nagyon rosszakk. Reméljük, hogy a gazdasági válság elmúltával sikeresebb működést fejthetünk ki.

XXX. osztály július havi jelentése.
Szervezetünknek jelenleg 7 tagja van, akik mindannyian előfizetői a Népakaratnak. Sem mulatságot, sem népgyűlést mostanában nem tartottunk. Hozattunk Népakarat-alap bélyegeket, melyeket buzgalommal terjesztünk. A munkaviszonyok általában véve nagyon rosszakk. Reméljük, hogy a gazdasági válság elmúltával sikeresebb működést fejthetünk ki.

XXXI. osztály július havi jelentése.
Szervezetünknek jelenleg 7 tagja van, akik mindannyian előfizetői a Népakaratnak. Sem mulatságot, sem népgyűlést mostanában nem tartottunk. Hozattunk Népakarat-alap bélyegeket, melyeket buzgalommal terjesztünk. A munkaviszonyok általában véve nagyon rosszakk. Reméljük, hogy a gazdasági válság elmúltával sikeresebb működést fejthetünk ki.

XXXII. osztály július havi jelentése.
Szervezetünknek jelenleg 7 tagja van, akik mindannyian előfizetői a Népakaratnak. Sem mulatságot, sem népgyűlést mostanában nem tartottunk. Hozattunk Népakarat-alap bélyegeket, melyeket buzgalommal terjesztünk. A munkaviszonyok általában véve nagyon rosszakk. Reméljük, hogy a gazdasági válság elmúltával sikeresebb működést fejthetünk ki.

REGÉNY.
A Kreutzer-Szoráta.
Irta: Tolsztoj Leó gróf.
— Fordította: Somogyi E. —
(Folytatás) (7)
V.
Még megmenthetem volna magamat, de ime, bányának egy barátja, egy igen vig kedélyű diák, egy azok közül, akiket "helyre fickók" nak szoktak nevezni, de akik alapjában véve a legsemmirekellőbb síhederek és a kik bennünket ivásra és kártyázásra tanítanak, egy este arra használta fel részségességét, hogy elvitt bennünket egy nyilvános házba. Elmentünk vele. Bátyám, aki épp oly ártatlan volt, mint én, ugyanazon éjjel bukkott el... És én, tizenhat éves gyerek, bemocskoltam magam és bemocskoltam egyuttal álmaim tárgyát, a nőt, a nélkül, hogy megértetem volna, mit művelek. Sohasem hallottam barátaimtól, hogy az, amit ott véghezvittem, rossz volt. Igaz ugyan, hogy megvan a biblia tíz parancsolata között, de ez a tíz parancsolat arra való, hogy a vizsgán elszavalljuk és a gyakorlatban sokkal kevésbé követeljük teljesítésüket, mint tessen fel annak tudását, hogy a latin "ut" mikor használható följeltes mondatokban.
Idősebb társaimtól, akiknek véleményére adtam valamit, sohasem hallottam mondani, hogy ez valami megvetendő dolog; sőt ellenkezőleg, olyanoktól, akiket tiszteltem, becsültem, azt hallottam, hogy jó: azt hallottam, hogy győtrődéseim és szenvedéseim csillapodni fognak e tény után; azt hallottam és olvastam. Sőt azt is hallottam az idősebbektől, hogy kitűnő az egészségnek és barátaim mindig azt látszottak hinni, hogy nem tudom, miféle érdem és hősiesség rejlik benne, nem pedig valami megvetésre méltó dolog. A mi pedig a betegség veszedelmét illeti, ez ellen gondoskodva van. A kormány szabályozza a türt házak rendes működését és biztosít valamennyiünket, fiatalokat és véneket az ellen, hogy a kicsapongásoktól ne keletkezzenek betegségek. Fizetett orvosok gyakorolják az ellenőrzést. És ez jól van így. Azt állítják, hogy a kicsapongás hasznos az egészségnek és hogy ezek a házak a szabályozott erköltselenség szervezike. Ismerek anyákat, akik ebben az értelemben gondoskodnak fiaik egészségéről. Sőt maga a tudomány elküldi őket a nyilvános házakba!

XXXIV. osztály június havi jelentése.
Bevételünk volt június hónapban \$12.88, kiadásunk \$4.39, pénztári állomány \$8.49. Taglétszámunk 31. A munkaviszonyok általában rosszakk. Tagjaink nagyobb része munkanélküli van. F. hó 11-én tartottuk meg új egyleti helyiségünk felavató ünnepélyt, melyre 25c. volt a belépti díj, ebben bennfoglaltatik a vacsora ára is. Legközelebbi jelentésünk bővebb és tartalmasabb lesz.

Takács I., titkár.

XXXV. osztály június havi jelentése.
Bevételünk volt június hónapban \$12.88, kiadásunk \$4.39, pénztári állomány \$8.49. Taglétszámunk 31. A munkaviszonyok általában rosszakk. Tagjaink nagyobb része munkanélküli van. F. hó 11-én tartottuk meg új egyleti helyiségünk felavató ünnepélyt, melyre 25c. volt a belépti díj, ebben bennfoglaltatik a vacsora ára is. Legközelebbi jelentésünk bővebb és tartalmasabb lesz.

Schultz A., titkár.

XXXIV. osztály június havi jelentése.
Bevételünk volt június hónapban \$12.88, kiadásunk \$4.39, pénztári állomány \$8.49. Taglétszámunk 31. A munkaviszonyok általában rosszakk. Tagjaink nagyobb része munkanélküli van. F. hó 11-én tartottuk meg új egyleti helyiségünk felavató ünnepélyt, melyre 25c. volt a belépti díj, ebben bennfoglaltatik a vacsora ára is. Legközelebbi jelentésünk bővebb és tartalmasabb lesz.

Schultz A., titkár.

XXXV. osztály június havi jelentése.
Bevételünk volt június hónapban \$12.88, kiadásunk \$4.39, pénztári állomány \$8.49. Taglétszámunk 31. A munkaviszonyok általában rosszakk. Tagjaink nagyobb része munkanélküli van. F. hó 11-én tartottuk meg új egyleti helyiségünk felavató ünnepélyt, melyre 25c. volt a belépti díj, ebben bennfoglaltatik a vacsora ára is. Legközelebbi jelentésünk bővebb és tartalmasabb lesz.

Schultz A., titkár.

XXXVI. osztály június havi jelentése.
Bevételünk volt június hónapban \$12.88, kiadásunk \$4.39, pénztári állomány \$8.49. Taglétszámunk 31. A munkaviszonyok általában rosszakk. Tagjaink nagyobb része munkanélküli van. F. hó 11-én tartottuk meg új egyleti helyiségünk felavató ünnepélyt, melyre 25c. volt a belépti díj, ebben bennfoglaltatik a vacsora ára is. Legközelebbi jelentésünk bővebb és tartalmasabb lesz.

Schultz A., titkár.

XXXVII. osztály június havi jelentése.
Bevételünk volt június hónapban \$12.88, kiadásunk \$4.39, pénztári állomány \$8.49. Taglétszámunk 31. A munkaviszonyok általában rosszakk. Tagjaink nagyobb része munkanélküli van. F. hó 11-én tartottuk meg új egyleti helyiségünk felavató ünnepélyt, melyre 25c. volt a belépti díj, ebben bennfoglaltatik a vacsora ára is. Legközelebbi jelentésünk bővebb és tartalmasabb lesz.

Schultz A., titkár.

XXXVIII. osztály június havi jelentése.
Bevételünk volt június hónapban \$12.88, kiadásunk \$4.39, pénztári állomány \$8.49. Taglétszámunk 31. A munkaviszonyok általában rosszakk. Tagjaink nagyobb része munkanélküli van. F. hó 11-én tartottuk meg új egyleti helyiségünk felavató ünnepélyt, melyre 25c. volt a belépti díj, ebben bennfoglaltatik a vacsora ára is. Legközelebbi jelentésünk bővebb és tartalmasabb lesz.

Schultz A., titkár.

XXXIX. osztály június havi jelentése.
Bevételünk volt június hónapban \$12.88, kiadásunk \$4.39, pénztári állomány \$8.49. Taglétszámunk 31. A munkaviszonyok általában rosszakk. Tagjaink nagyobb része munkanélküli van. F. hó 11-én tartottuk meg új egyleti helyiségünk felavató ünnepélyt, melyre 25c. volt a belépti díj, ebben bennfoglaltatik a vacsora ára is. Legközelebbi jelentésünk bővebb és tartalmasabb lesz.

Schultz A., titkár.

EGYLETI HIREK

A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. II. oszt. f. hó 18-án, este 8 órakor, helyiségében, 404 E. 64th St., I. em. rendes NEGYEDÉVI GYŰLÉST tart.

Az Am. Magy. Szoc. Munk. Szöv. I. osztálya 1908. július hó 26-án, vasárnap, a Smidt-féle Richmond Hill Parkba NAGY KIRÁNDULÁST rendez.

Utirány: A Williamsburgi hídon átkelve a Bushwick Ave. car veendő, a Deponál átszállni a Richmond Hill carra, mely a park előtt halad el.

A Cleveland-i Magyar Szocialista Munkás Szervezet 1908. július hó 26-án, vasárnap nagy NYÁRI MULATSÁGOT rendez.

A Newark-i Petőfi Munkás Dalkör 1908. július hó 26-án, az Indian St.-en levő Hiltonia Parkban NYÁRI KIRÁNDULÁST rendez.

Az Elizabethporti Szoc. Munk. Szerv. f. hó 18-án, este 8 órakor, a Szentimrey-Hallban tartja rendes havi ülését.

A Munk. Betegs. Szöv. I. osztálya, f. hó 17-én, pénteken este 8 órakor tartja rendes ülését.

A "Népakarat" könyvkereskedése a következő műveket tartja raktáron:

Table listing various books and their prices, including 'Tudományos művek és agitációs iratok', 'Anchor Pain Expeller', and 'Empire Opera House'.

NYUGTÁZÁSOK

Julius hó 5-től 11-ig befolyt előfizetések:

Uj előfizetők:

- \$1.00. J. Kotván, Chicago. M. Tóth, M. Slanicka, San Francisco. J. Izsányi, Akron, O. G. Németh, A. Papp, Cleveland. J. K. Horváth, KKenmore. J. Halász, Milwaukee. P. Szabó, Panama, Ill. B. Kovács, Livingston.

Folytatólagos előfizetők: \$2.00. F. Khun, Wharton, E. Németh, Passaic.

- \$1.21. Famunkás-csoport, Győr. \$1.20. J. Baráth, Hungary. \$1.00. J. Horváth, Passaic. J. Gazdag, Newark, N. J. J. Posta, B. Huber, City. A. Gaál, J. Korách, K. Pallos, Chicago. J. Orosz, J. Dobrodenka, I. Dobrodenka, San Francisco. Ch. Szalontai, St. Söhár, F. Baráth, L. Molnár, J. Fábán, Cleveland. Szoc. Munk. Szerv. XV. oszt. J. Lahmann, R. Szentef, St. Louis.

50c. M. Oppmann, M. Horváth, Elizabeth. S. Szentmihályi, J. Funtig, Cleveland. Z. Merdler, M. Frankhauser, J. Maray, S. Braunfeld, L. Engel, Milwaukee. M. Spitzer, A. Balogh, St. Louis. W. Szabó, City.

Felülfizetés:

\$1.00. 34. oszt. T. Kun, Wharton. L. Molnár, Cleveland.

Pártadó:

34. oszt. \$5.00. 20. oszt. \$250. 32. oszt. \$1.00. Kivetés: 32. oszt. \$3.25.

A kivétést nem küldték be: 5., 6., 8., 9., 10., 11., 13., 16., 19., 26., 28., 29., 30., 33., 34. osztályok. Kérjük ezen osztályokat, hogy a kivétést mielőbb küldjék be.

Központi titkárság.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Sz. D., T. J. H. F., Allegheny. Panaszukat megvizsgáljuk és ha jogosnak találjuk, az igazságnak megfelelően fogunk eljárni.

KÉRELEM: Több oldalról hozzám érkező levelekre szükegesnek tartom e helyütt tudomásul adni egy az egyes rendelőknek, valamint az osztályok tisztviselőinek, hogy rendeléseket csakis a pénz előleges beklüldése után eszközölhetek.

A Munkás Betegsegélyző Szövetség XV. osztálya, E. Pittsburg, felkéri mindazon betegsegélyző és szoc. munk. szöv. osztályokat, hogy a náluk levő sorsolási jegyekkel lehetőleg július 15-ig okvetlen lezámulni sziveskedjenek.

NEPAKARAT NYOMDA

Mindennemű nyomtatványok a legszebb kivitelben, a legolcsóbb áráért szállítanak. 516 E. 6th St. New York.

HIRDETESEK

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.)

Advertisement for 'Anchor Pain Expeller' by Dr. Richter, describing its benefits for rheumatism and other pains.

Advertisement for Dr. S. Goldman, a general practitioner located at 406 Grand St.

Advertisement for Empire Opera House, featuring performances at 52-54 Second St., Passaic, N. J.

Large advertisement for Deutsch Bros Bank, located at 319 E. Houston St., New York, offering various banking services.

Advertisement for Jos. Pokorny, a music store at 227 Ave. A, New York, offering various musical instruments.

Advertisement for Liberty Szálloda at 49 Mercer St., Newark, N. J., and Árpád Szálloda at 431 E. 6th St., New York City.

Advertisement for Taub Vilmos, a watchmaker and jeweler at 31 Ave. B, Near 3rd St., New York.

Advertisement for 'Szabadság' newspaper, published by Simon Lajos, located at 512 E. 6th St., New York.

Advertisement for Beldegreen fényképész at 32 Avenue C, New York, offering portrait photography.

Advertisement for Divatos Cipők (Fashionable Shoes) at Union Shoe Co., located at Ave B. cor. 4th st. New York.

Advertisement for Finta Mihály, a photographer at 516 E. 6th Street, New York.

Advertisement for J. Belagyi at 304 E. 8th St., New York, offering various services.

Advertisement for Mrs. Klein's Éterme és Kávéháza at 257 Springfield Ave., Newark, N. J., offering dining and coffee.

Advertisement for Péter Lajos at 'Rákóczi Hall' at 197 New York, offering a dining room and coffee house.

Advertisement for Ugyes magyar születésnő (Happy Birthday) services at 3183 Seelye St.

Advertisement for Magyar Kávéház és Billiard-Terem at 529 East 5th St., New York.

Advertisement for Tuly fényképész at 4 West Street, New York, offering photography services.

Advertisement for Rostassy Rezső at 513 E. 6th St., New York, offering various services.

Advertisement for KISS EMIL at 108 Second Ave., New York, offering various services.

Advertisement for Bathó István at 544 E. 6th Street, New York, offering medical services.

Advertisement for Dr. S. S. Kohn at 13th St., St. Louis, Mo., offering medical services.

Advertisement for Attila Hall at 523 E. 6th St., New York, offering entertainment.

Advertisement for Rizsák János at 127 Second St., Passaic, N. J., offering various services.

Advertisement for Plaveczy A. at 20 West St., Newark, N. J., offering a dining room.

Advertisement for Dr. Bieber E. Lajos at 383 E. 8th Street, New York, offering dental services.

Advertisement for Jos. Berlock at 1118 Thirteenth Ave., East Oaklnd, Ca.

Advertisement for Roth Samuel at 125 Ave. A, New York, offering medical services.

Advertisement for Rostassy Rezső at 513 E. 6th St., New York, offering various services.